

Şeytankaya Tılsımı

Ahmet Mithat Efendi

Öykü Şeytankaya Tılsımı, yazıldığı dönemin sınıfsal farklılık anlayışını iletmesi ve aynı zamanda bir aşk romanı olması bakımından önemli bir romandır. Bir dağ köyünde mağara kenarında bulunan çoban Pedro ile Angelino arasında geçen diyaloglar romanı başlatır. Angelino, Pikolino adında bir çoban köpeğini dağlarda ararken Pedro'ya rastlar. Pedro kızın güzelliği karşısında mest olurken diğer yandan da onu büyücü kadın Sastıma'nın söylediği üzere öldürmesi gerektiğini düşünür. Pedro, Angelino'nun yüreğini kesip yiyebilirse, Hak Teâla hazretlerine kızı kurban ederek dualar için bir manastır yapılmasına vesile olacağına inanır. Batı medeniyeti olarak bilinen İtalya'nın Colabro vilayetinin Apenin dağlarında hüküm süren bu cahillik, iki gencin duyduğu her şeye inanarak canlı canlı insan kalbi kesmesini dahi mümkün kılar. Maria de Karavana ile nişanlı olan zengin prens Karlo, Şeytankaya taraflarında çıktığı av gezisinde Angelino'nun güzelliğine vurulur. Maria aldatıldığını öğrenir öğrenmez büyücü Sastıma'ya gidip para sunarak Angelino'nun öldürülmesini ister. Batıla inanan Karlo'nun da yolu büyücü Sastıma'ya düşünce evleneceği kızı öğrenmek üzere fal baktırır fakat büyücü sırlarla dolu bir konuşma gerçekleştirir. Pedro, Angelino'yu bağladığı yerde izledikçe sevdası artar ve sonunda öldürmekten vazgeçerek ona aşkını ilan eder. O sırada buldukları mekânı bulan Karlo, Angelino'yu kurtarmak üzere kılıcını çekerken Angelino onları ayırır ve gönlünün Pedro'da olduğunu söyler. Herkesin kendi sınıfında biri ile evlenmesini doğru bulan Angelino, Karlo'yu Maria'ya yönlendirir. O sırada oraya gelen Maria ve Sastıma da olaylara şahit olur ve Angelino'nun prensi seçmeyeğine sevinir. Sastıma her şeyi bildiğini ve gördüğünü açıklamak sureti ile herkesi kendi yaşamına davet eder.

Tema

Aşk Maddi çıkarılara ve üçüncü kişilere rağmen yaşananlar, romandaki aşk temasının gücünü gösterir. Aşkın etkisi ile ölmekten kurtulan Angelino, sosyal tabakada kendisi ile bir olduğunu düşündüğü Pedro ile birlikte olmayı bir prens ile birlikte olmaya yeğler. Pedro ise kendisine vadedilen her şeyden vazgeçerek aşkı tercih eder, bu nedenle de Angelino'yu öldüremez.

Kişiler

Pedro Apenin Dağları'nda çobanlık yapan Pedro, duygusal yönden güçlü ve inançlı bir erkektir. Şeytankaya mağarasında hayvanlarını beklerken kırk kralda bulunmayan bir hazinenin varlığına inanarak büyücü Sastıma'nın dediklerini yapmaya odaklanan Pedro, hayli de saftır. Angelino'nun yüreğini yedikten sonra büyük mucizelerin kendini beklediğine inanır. Lakin duygusal yönden aşka meyleden Pedro, yaşadığı şehvet duygusunun da etkisi ile kıza âşık olunca onu öldürmekten vazgeçer. Onunla evlenmek ister, gözü kara ve iyi yüreklidir.

Angelino Pedro ile beraber dağlarda çobanlık yapan Angelino, görenlerin dikkatini çekecek kadar güzel bir kızdır. Kaybolan köpeğini sormak için Pedro'ya geldiğinde bir anda tutsak alınır ve iyilik uğruna ölmeyi kabullenir ve Pedro'nun kendisini öldürmesini bekler. Düşünceli, anlayışlı ve dürüst bir kızdır. Güzelliği sayesinde ölmekten kurtulur ve Pedro, Karlo arasında kalınca Pedro'yu tercih eder.

Sastıma Uyanık bir kadın olan Sastıma, paraya değer veren, yaşadığı çevrede gayet ünlü, yaşlı bir büyücüdür. Fal açtığı herkesin hayatı hakkında doğru yorumlarda bulunduğunu iddia eden Sastıma, kurduğu sihir ile Angelino'dan kurtulmayı umarken beklentisi gerçekleşmez ve kız Pedro'nun büyük aşkı sayesinde ölmekten kurtulur.

Viskonti Karlo Zengin bir prens olan Karlo, ava gittiği sırada Angelino ile tanışır. Nişanlısı Maria de Karavana' dan pek hoşlanmadığı için üç yıldır evlenmeyi uzatır. Angelino'yu her yerde arar ve bulduğunda onu istediğini söyler fakat sınıfsal farklılıkları nedeni ile olumsuz yanıt alır.

Maria De Karavana Asil bir aileden gelen Karavana, prens Karlo' yu çok sever. Kendisinin başka bir kıza tutulduğunu öğrenince Sastıma' ya gider ve kıza büyü yapmasını ve öldürmesini söyler. Sınıfsal niteliğini ve maddi gücünü konuşturmaktan hoşlanır. İnsanların duygularını küçümser ve bencildir.

Pedro(Duygusal)

Karakter Apenin Dağları'nda çobanlık yapan Pedro, duygusal yönden güçlü ve inançlı bir erkektir. Şeytankaya mağarasında hayvanlarını beklerken kırk kralda bulunmayan bir hazinenin varlığına inanarak büyücü Sastima'nın dediklerini yapmaya odaklanan Pedro, hayli de saftır. Angelino'nun yüreğini yedikten sonra büyük mucizelerin kendini beklediğine inanır. Lakin duygusal yönden aşka meyleden Pedro, yaşadığı şehvet duygusunun da etkisi ile kıza âşık olunca onu öldürmekten vazgeçer. Onunla evlenmek ister, gözü kara ve iyi yüreklidir.

Aktiviteler Dağlardaçobanlık yaparken bir anda aşkı Angelino'ya denk gelen Pedro, kızı bir süre rehin aldıktan sonra kendi elleri ile serbest bırakır. Angelino'ya âşıktır.

ÖRNEK ANILAR

Asabi Pedro kararlarında fevri davranan, anlık değişen duygularını yönetme konusunda hayli yeteneksiz bir delikanlıdır. Oldukça kolay sinirlenebilen çobanın Angelino'ya karşı oluşan asabiyeti kızın kendisini kabalığı ile ilgili eleştirmesinden kaynaklanır: "O ders-i edep vereceğin edepsizlerin birisi de benim öyle mi? Bu hakaret sana bir can pahasına oturur Angelino! Seni buraya ecelin getirmiş! sözleri çıkarsa istigrah i olunmaz mı?"

Kaba Pedro, karşısındakinin neticede naif bir kadın olduğunu unutarak onunla pehlivan gibi gürüşmeye çalışır: "Mütehevvirⁱⁱdelikanlı o anda bir aynaya bakmış olsaydı kendi hal ve tavrından kendisi bile ürkerdi. Bet beniz kalmamış! Gözleri dönmüş! Sureti bir naaş parlayan kaplan suretine dönmüştü."

Cesur Herkesingitmeyecesaret edemediği Şeytankaya civarına giderek orda yaşadığı sanılan cinlerden çekinmeden koyunlarına bakan çoban, cesur ve sert biridir: "Bense orasını hiç de korkacak yerlerden bulmazdım. Koyunları salıp kendim o serin yere uzandım. O gün de hava bir sıcak bir sıcak ki tamam engerek yılanlarının keyfilerinden hora tepecekleri bir hava! Serinlik bana tesir eylemiş. Yavaş yavaş uyuya dalmışım."

Şehvetli Pedro her ne kadarhazineye kavuşmak için Angelino'yu öldürmesi gerektiğini bilse de onun güzel vücudu ile her temasında akli başından gider ve onu ne kadar güzel bulduğunu düşünmeden edemez: "Bu civarlarda senden daha güzel hangi kız var Angelino! Seni görenler hayran oluyolar. Hele şu çıplak vücudunu görmüş olsalar çıldırırlardı. Sen ne kadar güzel olduğunu kendin göremiyorsan da şuradan benim gördüğüm yerden kendi kendini görsen kendi kendine âşık olurdu."

Duygusal Sihirbaz Sastima kıza karşı bir acıma duygusu taşımaması için kendisine sihir de yapmış olsa günlerdir onu öldürebilecek gücü beklerken Pedro bir anda Angelino'yu öldüremeyeceğini anlar ve duyguları Angelino'ya olan tutkusu üzerine yoğunlaşır: "Allah göstermesin! Nasıl elim varıp da senin nazik vücuduna bıçak sokabileceğim?"

Angelino(Duygusal)

Karakter Pedro ile beraber dağlarda çobanlık yapan Angelino, görenlerin dikkatini çekecek kadar güzel bir kızdır. Kaybolan köpeğini sormak için Pedro'ya geldiğinde bir anda tutsak alınır ve iyilik uğruna ölmeyi kabullenir ve Pedro'nun kendisini öldürmesini bekler. Düşünceli, anlayışlı ve dürüst bir kızdır. Güzelliği sayesinde ölmekten kurtulur ve Pedro, Karlo arasında kalınca Pedro'yu tercih eder.

Aktiviteler Dağlardaçobanlık yaparken köpeğini arayan Angelino, Pedro'yu soru sorması ile ağaca bağlanması bir olur. Pedro onu öldürmeme kararı alana kadar elleri ve ayakları bağlı vaziyettedir.

ÖRNEK ANILAR

Asi Hem güzelliği hem de dik duruşu ile dağların asi kızı olarak öne çıkan Angelino, kendine olan güveni ve duruşu ile Pedro'nun dikkatini çeker: "Köpeğimi sordumsa kabahat etmedim ya! Öyle köpek gibi yüzüme hırlamaya ne hakkın var? diye gayet gazubane bir suretle Pedro'ya cevap verince delikanlıya şaşalamak nev'inden bir hal geldi."

Fedakâr Uzun süre Pedro'ya kendini bağlatmamak için direnen Angelino, erkek gibi kavgaya giriştikten sonra daha fazla çabalamak istemez ve Pedro'nun arzusunu gerçekleştirmek üzere kendini feda etmeyi kabul eder: " Gerçek mi söylüyorsun Pedro? Eğer bu sözün gerçekse emin ol ki benim için vaat eylediğin bu saadete mukabil canımı sevine sevine feda edeceğim."

Samimi/Masum

Duygusal bir karakter olan Angelino, içinden geldiği davranan, samimi ve düşüncelerinde art niyete yer vermeyen masum bir kızdır. İçinden ölmek için Pedro'ya başka öneriler sunmak geçer: "Hazineyi keşf için yüreğini yutmak üzere başka bir bakir bulsan da o manastırı onun için yaparak beni de şu dünyaca nail olacağın saadete nail eylesen olmaz mı? Senin şimdiki ismin Pedro Barbadino'dur. Hazineye nail olduğun zaman ihtimal ki Kont Barbadino olursun."

Açık Sözlü

Tam ölmekten kurtulduğu sırada kendisini dağda bulan Viskonti Karlo'nun kendisine duygularını açmasının ardından tüm zenginliği ve ihtişamı ile prensi reddeder ve Pedro'ya aşık olduğunu itiraf eder: "Hayır senyör hayır! Bizim gibi vahşi dağlılardan kız alıp da ne yapacaksın? Fedakârlığa gelince, Pedro Barbadino bana temin eyledi ki beni yalnız bir kıza değil bütün dünyanın kızlarına tercih eylemektedir. Mal cihetine gelince Şeytankaya 'da medfun olan ve tılsımının keşfi imkânı Pedro'nun eline girmiş bulunan mağara dolusu altını benim için feda eyledi. Benim gönlüm Pedro'dadır."

ⁱ İstigrab(olunmak): tuhaf bulmak

ⁱⁱ Mütehevvir: öfkeli